

פרשת ויצא

כח ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה: ^א ויפגע במקום וילן שם כייבא השמש ויקח מאבני המקום וישם מראשתיו וישכב במקום ההוא: ^ב ויחלם והנה סלם מצב ארצה וראשו מגיע השמימה והנה מלאכי אלהים עלים ויורדים בו: ^ג והנה יהוה נצב עליו ויאמר אני יהוה אלהי אבותי ואלי ואלהי יצחק הארץ אשר אתה שכב עליה לך אתננה ולזרעך: ^ד והיה זרעך כעפר הארץ ופרצת ימה וקדמה וצפנה ונגפה ונברכו בך פלי משפחת האדמה וזרעך: ^ה והנה אנכי עמך ושמרתיך בכל אשר תלך והשבתיו אל האדמה הזאת כי לא אעזבך עד אשר אסעשיתי את אשר דברתי לך: ^ו וייקח יעקב משנתו ויאמר אבן יש יהוה במקום הזה ואנכי לא ידעתי: ^ז ויירא ויאמר מה נורא המקום הזה אין זה פי אם בית אלהים וזה שער השמים: ^ח וישכם יעקב בפקד ויקח את האבן אשר ישם מראשתיו וישם אותה מצבה ויצק שמן על ראשה: ^ט ויקרא את שם המקום ההוא בית אל ואולם לזו שם העיר לראשונה: ^י ויבך יעקב נדר לאמר אם יהיה אלהים עמדי ושמרני בדרך הזה אשר אנכי הולך ונתן לי לחם לאכל ובגד ללבש: ^{יא} ושכתי בשלום אל בית אבי והיה יהוה לי לאלהים: ^{יב} והאבן הזאת אשר שמתי מצבה יהיה בית אלהים וכל אשר תתן לי עשר אעשרנו לך:

~ נקודות משיחות קודש ~ (2קוטי שיחות כ"ד כה עמ' 155)

ויפגע במקום (כח, יא)

לשון תפלה . . שקפצה לו הארץ (רש"י)

יש לשאל, מה הקשר בין שני הפרושים ב"ויפגע". ויש לומר, דהנה תפלת ערבית רשות, ובטעם הדבר מבאר

בחסידות, מפני שהיא קשורה בדרך נעלית כזו שאינה נמשכת על ידי עבודת האדם, אלא כאלו מאליו וממילא. ולכן נרמזה תפלה זו ונקרא בתבת "ויפגע", שכן ביחס לעבודת האדם ההמשכה היא כאלו לא בכונה. ואף קפיצת הארץ באה מלמעלה, לא לפי הסדר הנגיל ולא על ידי עבודת האדם.

כט וישא יעקב רגליו וילך ארצה בני קדם: ^א וירא והנה באר בשדה והנה שם שלשה עדרי צאן רבצים עליה פי מן הבאר ההוא ישקו העדרים והאבן גדלה על פי הבאר: ^ב ונאספו שמה כל העדרים וגללו את האבן מעל פי הבאר והשקו את הצאן והשיבו את האבן על פי הבאר למקמה: ^ג ויאמר להם יעקב אחי מאין אתם ויאמרו מחרן אנחנו: ^ד ויאמר להם הידעתם את לבן בן נחור ויאמרו ידענו: ^ה ויאמר להם השלום לו ויאמרו שלום והנה רחל בתו באה עם הצאן: ^ו ויאמר הן עוד היום גדול לאעת האסף המקנה השקו הצאן ולכו רעו: ^ז ויאמרו לא נוכל עד אשר יאספו כל העדרים וגללו את האבן מעל פי הבאר והשקינו הצאן: ^ח עודנו מדבר עמם ורחל באה עם הצאן אשר לאביה פי רעה הוא: ^ט ויהי כאשר ראה יעקב את רחל בת לבן אחי אמו ואת צאן לבן אחי אמו ויגש יעקב ויגל את האבן מעל פי הבאר וישק את צאן לבן אחי אמו: ^י וישק יעקב לרחל וישא את קלו ויבך: ^{יא} ויגד יעקב לרחל פי אחי אביה הוא וכי בן רבקה הוא ותרץ ותגד לאביה: ^{יב} ויהי כשמע לבן את שמעו יעקב בן אחתו וירץ לקראתו ויחבקלו וינשקלו ויביאהו אל ביתו ויספר ללבן את פלי הדברים האלה: ^{יג} ויאמר לו לבן אד עצמי ובשרי אתה וישב עמו חדש ימים: ^{יד} ויאמר לבן ליעקב הכי אחי אתה ועבדתני חנם הגידה לי מה פשפשת:

וּלְלָבָן שְׁתֵּי בָנוֹת שֵׁם הַגְּדֹלָה לְאָה וְשֵׁם
הַקְּטָנָה רַחֵל: ^ה וְעֵינֵי לְאָה רַבּוֹת וְרַחֵל הֵיחָה
יַפְתָּ-תָּאֵר וַיִּפֶת מְרָאָה:

~ נקודות משיחות קודש ~ (לקוטי שיחות כרך לה עמ' 153)

וְעֵינֵי לְאָה רַבּוֹת וְרַחֵל הֵיחָה יַפְתָּ תָּאֵר (כט, יז)
לְאָה - שֶׁהָיוּ עֵינֶיהָ רַבּוֹת מִבְּכִי, שֶׁנִּכַּח לַעֲבֹדֶת בְּעַלִּי
תְּשׁוּבָה; וּבְנִיָּה חֲטָאוּ בַּמִּכִּירַת יוֹסֵף וְעָשׂוּ תְּשׁוּבָה עַל כָּךְ.
רַחֵל - שֶׁהֵיחָה יַפְתָּ תָּאֵר, לְלֹא מוֹם וּפְגָם, שֶׁנִּכַּח לַעֲבֹדֶת
הַצְּדִיקִים, שְׁלֵמוֹת בְּקִיּוּם הַמִּצְוֹת; וּבְנִיָּה (יוֹסֵף וּבְנֵי-מִיָּן) לֹא
חֲטָאוּ. לָכֵן הָיוּ הַבְּרִיּוֹת אוֹמְרִים שֶׁרַחֵל מֵיעֲדָת לַיעֲקֹב, כִּי
הוּא אִישׁ תָּם וְיֹשֵׁב אֱהָלִים, עֲבֹדֶת הַצְּדִיקִים; וְלְאָה מֵיעֲדָת
לַעֲשׂוֹ, כִּי בִכְחָה לְהַחֲזִירוֹ לְמוֹטֵב.

שְׁלִישִׁי ^ה וַיֵּאָהֵב יַעֲקֹב אֶת-רַחֵל וַיֹּאמֶר אֶעֱבֹדָךְ
שִׁבְעַת שָׁנִים בְּרַחֵל בְּתוֹךְ הַקְּטָנָה: ^ו וַיֹּאמֶר לָבָן
טוֹב תַּתִּי אֶתָּה לָךְ מִתַּתִּי אֶתָּה לְאִישׁ אַחֵר
שָׁבָה עִמָּדִי: ^ז וַיַּעֲבֹד יַעֲקֹב בְּרַחֵל שִׁבְעַת שָׁנִים
וַיְהִי כְּעֵינָיו כְּיָמִים אַחָדִים בְּאַהֲבָתוֹ אֶתָּה:
^ח וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל-לָבָן הֲבֵה אֶת-אִשְׁתִּי כִּי
מָלְאוּ יָמִי וְאֶבֹּאֶה אֵלֶיךָ: ^ט וַיֹּאסֵף לָבָן אֶת-
כָּל-אֲנָשֵׁי הַמָּקוֹם וַיַּעַשׂ מִשְׁתָּה: ^י וַיְהִי בְעָרֵב
וַיִּקַּח אֶת-לְאָה בִּתּוֹ וַיָּבֵא אֶתָּה אֵלָיו וַיָּבֵא
אֵלֶיךָ: ^{יא} וַיִּתֵּן לָבָן לָּהּ אֶת-זֹלְפָה שִׁפְחָתוֹ לְלְאָה
בִּתּוֹ שִׁפְחָה: ^{יב} וַיְהִי כַּבֶּקֶר וְהִנֵּה-הוּא לְאָה
וַיֹּאמֶר אֶל-לָבָן מַה-זֹּאת עָשִׂיתָ לִּי הֲלֹא בְרַחֵל
עֲבַדְתִּי עִמָּךְ וְלָמָּה רַמִּיתָנִי: ^{יג} וַיֹּאמֶר לָבָן
לֹא-יַעֲשֶׂה כֵּן בְּמִקְוָמֶנּוּ לְתַתּ הַצְּעִירָה לְפָנַי
הַבְּכִירָה: ^{יד} מִלֹּא שִׁבְעַת זֹאת וְנִתְּנָה לָךְ גַּם-אֶת-
זֹאת בְּעַבְדָּהּ אֲשֶׁר תַּעֲבֹד עִמָּדִי עוֹד שִׁבְעַת-
שָׁנִים אַחֲרוֹת: ^{טו} וַיַּעַשׂ יַעֲקֹב כֵּן וַיִּמְלֹא שִׁבְעַת
זֹאת וַיִּתֵּן-לוֹ אֶת-רַחֵל בִּתּוֹ לוֹ לְאִשָּׁה: ^{טז} וַיִּתֵּן
לָבָן לְרַחֵל בִּתּוֹ אֶת-בְּלָהָה שִׁפְחָתוֹ לָּהּ
לְשִׁפְחָה: ^{יז} וַיָּבֵא גַם אֶל-רַחֵל וַיֵּאָהֵב גַּם-אֶת-
רַחֵל מִלְּאָה וַיַּעֲבֹד עִמָּו עוֹד שִׁבְעַת-שָׁנִים
אַחֲרוֹת: ^{יח} וַיִּרְא יְהוָה כִּי-שָׁנוּאָה לְאָה וַיִּפְתַּח

אֶת-רַחֲמָהּ וְרַחֵל עָקְרָה: ^{יט} וַתַּהַר לְאָה וַתֵּלֶד
בֵּן וַתִּקְרָא שְׁמוֹ רְאוּבֵן כִּי אָמְרָה כִּי-רָאָה יְהוָה
בְּעֵינָי כִּי עָתָה יֵאָהֲבֵנִי אִישִׁי: ^כ וַתַּהַר עוֹד
וַתֵּלֶד בֵּן וַתֹּאמֶר כִּי-שָׁמַע יְהוָה כִּי-שָׁנוּאָה
אֲנִכִּי וַיִּתֵּן-לִי גַם-אֶת-זֶה וַתִּקְרָא שְׁמוֹ שִׁמְעוֹן:
^{כא} וַתַּהַר עוֹד וַתֵּלֶד בֵּן וַתֹּאמֶר עָתָה הַפֶּעַם
יֵלֹדָה אִישִׁי אֵלָי כִּי-יִלְדֵתִי לוֹ שְׁלֹשָׁה בָנִים
עַל-כֵּן קָרָא-שְׁמוֹ לֵוִי: ^{כב} וַתַּהַר עוֹד וַתֵּלֶד בֵּן
וַתֹּאמֶר הַפֶּעַם אוֹדָה אֶת-יְהוָה עַל-כֵּן קָרָאָה
שְׁמוֹ יְהוּדָה וַתַּעֲמֹד מִלְּדַת: ^{כג} וַתִּרְא רַחֵל
כִּי לֹא יֵלְדָה לַיעֲקֹב וַתִּקְנֶא רַחֵל בְּאַחֲתָהּ
וַתֹּאמֶר אֶל-יַעֲקֹב הֲבֵה-לִּי בָנִים וְאִם-אֵין מִתָּה
אֲנִכִּי: ^{כד} וַיַּחֲרָאֵף יַעֲקֹב בְּרַחֵל וַיֹּאמֶר הַתַּחַת
אֱלֹהִים אֲנִכִּי אֲשֶׁר-מָנַע מִמֶּךָ פְּרִי-בֶטֶן:
^{כה} וַתֹּאמֶר הִנֵּה אֲמַתִּי בְלָהָה בֵּא אֵלֶיךָ וַתֵּלֶד
עַל-בְּרָפִי וְאֶבְנָה גַם-אֲנִכִּי מִמֶּנָּה: ^{כו} וַתִּתֵּן-לוֹ
אֶת-בְּלָהָה שִׁפְחָתָה לְאִשָּׁה וַיָּבֵא אֵלֶיךָ יַעֲקֹב:
^{כז} וַתַּהַר בְּלָהָה וַתֵּלֶד לַיעֲקֹב בֵּן: ^{כח} וַתֹּאמֶר רַחֵל
דָּגְנִי אֱלֹהִים וְגַם שָׁמַע בְּקִלִּי וַיִּתֵּן-לִּי בֵּן עַל-כֵּן
קָרָאָה שְׁמוֹ דָּן: ^{כט} וַתַּהַר עוֹד וַתֵּלֶד בְּלָהָה
שִׁפְחַת רַחֵל בֵּן שְׁנֵי לַיעֲקֹב: ^ל וַתֹּאמֶר רַחֵל
נִפְתְּלוּ אֱלֹהִים | נִפְתַּלְתִּי עִם-אַחֲתִי גַם-יִכְלַתִּי
וַתִּקְרָא שְׁמוֹ נִפְתָּלִי: ^{לא} וַתִּרְא לְאָה כִּי עֹמְדָה
מִלְּדַת וַתִּקַּח אֶת-זֹלְפָה שִׁפְחָתָה וַתִּתֵּן אֶתָּה
לַיעֲקֹב לְאִשָּׁה: ^{לב} וַתֵּלֶד זֹלְפָה שִׁפְחַת לְאָה
לַיעֲקֹב בֵּן: ^{לג} וַתֹּאמֶר לְאָה כְּתִיב בְּגֵד קְרִי בְּאֵד
וַתִּקְרָא אֶת-שְׁמוֹ גָּד: ^{לד} וַתֵּלֶד זֹלְפָה שִׁפְחַת
לְאָה בֵּן שְׁנֵי לַיעֲקֹב: ^{לה} וַתֹּאמֶר לְאָה בְּאִשְׁרֵי
כִּי אֲשֶׁרוּנִי בָנוֹת וַתִּקְרָא אֶת-שְׁמוֹ אֲשֶׁר:

~ נקודות משיחות קודש ~ (ספר השיחות תשנ"ב א עמ' 264)

וַתַּעֲמֹד מִלְּדַת (כט, לה)

פְּסוּק זֶה נֹאמֵר בִּיהוּדָה, בּוֹ נֹאמֵר "לֹא יְסוּר שְׂבָט מִיהוּדָה
... עַד כִּי יָבֵא שִׁילָה" (מְלָךְ הַמְּשִׁיחַ). וַיֵּשׁ לּוֹמֵר, שְׂרוּמֹז עַל
הַגָּאֵלָה הָאֲמִתִּית וְהַשְּׁלֵמָה, שְׂאִין אַחֲרֶיהָ גְלוּת. דְּהִנֵּה קָל

השירות לשון נקבה, חוץ משירה דלעתיד לשון זכר".
 כלומר: "שהנקבה יש לה צער לידה (פידוע שהגלות נמשל
 לעבור והגאלה ללידה. וכן חבלי מות המשיח נקראים בשם
 חבלי לידה). אף כל הנסים יש אחריהם צער; חוץ מלעתיד
 שאין אחריה צער... כזכרים לא יולידם" (תוספות פסחים קטו,
 ב).

~ נקודות משיחות קודש ~ (קטוטי שיחות כרך 2 עמ' 134)
 הפעם יזבלני אישי... ותקרא את שמו זבולון (ל, כ)
 לא תהא עקר דירתו אלא עמי (רש"י)
 צדיקים דומים לבוראן. הקב"ה נתאנה שיהיה לו דירה
 בתחתונים; ואף עקר דירתו של יעקב אבינו נקבע בקשר
 ללידת זבולון, שעסק במסחר (לא בקשר ללידת יששכר,
 שעסק בתורה), קרי: זכור העולם והפיכתו ל'דירה' לו
 יתברך.

רבי י' וילך ראובן בימי קציר חטים וימצא
 דודאים בשדה ויבא אתם אל-לאה אמו
 ותאמר רחל אל-לאה תנינא לי מדודאי
 בנגד: ותאמר לה המעט קחתך את-אישי
 ולקחת גם את-דודאי בני ותאמר רחל לכן
 ישכב עמך הלילה תחת דודאי בנגד: ויבא
 יעקב מן-השדה בערב ויצא לאה לקראתו
 ותאמר אלי תבוא בי שכר שכרתך בדודאי
 בני וישכב עמך בלילה הוא: וישמע אלהים
 אל-לאה ותהר ותלד ליעקב בן חמישי:
 ותאמר לאה נתן אלהים שכרי אשר-נתתי
 שפחתי לאישי ותקרא שמו יששכר: ותהר
 עוד לאה ותלד בן-ששי ליעקב: ותאמר
 לאה זבדני אלהים | אתי זבד טוב הפעם
 וזבלני אישי פיר-לדתי לו ששה בנים ותקרא
 את-שמו זבולון: ואחר ילדה בת ותקרא
 את-שמה דינה: ויזכר אלהים את-רחל
 וישמע אליה אלהים ויפתח את-רחמה:
 ותהר ותלד בן ותאמר אסף אלהים
 את-חרפתי: ותקרא את-שמו יוסף לאמר
 יסף יהנה לי בן אחר: ויהי כאשר ילדה
 רחל את-יוסף ויאמר יעקב אל-לכן שלחני
 ואלכה אל-מקומי ולארצי: ותנה את-נשי
 ואת-ילדי אשר עבדתי אתך בהן ואלכה בי
 אתה ידעת את-עבדתי אשר עבדתך:
 ויאמר אליו לכן אסנא מצאתי חן בעיניך
 נחשתי ויברכני יהוה בגלגלך:

חמישי כה ויאמר נקבה שכרך עלי ואתנה:
 ויאמר אליו אתה ידעת את אשר עבדתך
 ואת אשר-היה מקנך אתי: כי מעט אשר-
 היה לך לפני ויפרץ לרב ויברך יהוה אתך
 לרגלי ועתה מתי אעשה גם-אנכי לביתי:
 ויאמר מה אתן-לך ויאמר יעקב לא-תתן-לי
 מאומה אם-תעשה-לי הדבר הזה אשובה
 ארעה צאנך אשמר: אעבר בכל-צאנך
 היום הסר משם כל-שה | נקד וטלוא
 וכל-שה-חום בפשבים וטלוא ונקד בעזים
 והיה שכרי: וענתה-בי צדקתי ביום מחר
 פיר-תבוא על-שכרי לפניך כל אשר-איננו נקד
 וטלוא בעזים וחום בפשבים גנוב הוא אתי:
 ויאמר לכן הן לו יהי כדברך: ויסר ביום
 ההוא את-התפשים העקדים והטלאים ואת
 כל-העזים הנקדות והטלאות כל אשר-לבן בו
 וכל-חום בפשבים ויתן פיר-בניו: וישם דרך
 שלשת ימים בינו ובין יעקב ויעקב רעה
 את-צאן לבן הנותרת: ויפח-לו יעקב מקל
 לבנה לח ולזו וערמוז ויפצל בהן פצלות לבנות
 מחשף הלכן אשר על-המקלות: ויצג את-
 המקלות אשר פצל ברהטים בשקתות המים
 אשר תכאן הצאן לשותות לנכח הצאן ויחמנה
 בבאן לשותות: ויחמו הצאן אל-המקלות
 ותלדן הצאן עקדים נקדים וטלאים:

וַתַּעַן רַחֵל וּלְאָה וּתְאמַרְנָה לֹא הָעוֹד לָנוּ חֶלֶק
 וְנַחֲלָה בְּבֵית אָבִינוּ: ^ט הֲלוֹא נִבְרִיאוֹת נִחְשְׁבָנוּ לֹא
 כִּי מִכְרָנוּ וַיֹּאכַל גַּם-אֶכּוֹל אֶת-כַּסְפֵּנוּ: ^ט כִּי
 כָּל-הָעֶשֶׂר אֲשֶׁר הִצִּיל אֱלֹהִים מֵאֲבִינוּ לָנוּ הוּא
 וּלְבַנֵּינוּ וְעַתָּה כֹּל אֲשֶׁר אָמַר אֱלֹהִים אֵלֶיךָ
 עֲשֵׂה:

~ נקודות משיחות קודש ~ (99 השיחות תשמ"ח א עמ' 113)

ויפרץ האיש מאד מאד (לא, מג)

בתחלת הליכתו של יעקב לתרן בשרו הקב"ה ויפרצת
 ימה וקדמה וצפונה ונגבה". ולכאורה, לשם מה נאמרה לו
 בשורה זו, ולא די בהבטחה "והנה אנכי עמך ושמרתיך בכל
 אשר תלך" כדי שלא ירא מהליכה זו. וגיש לומר, שהקב"ה
 הודיע לו שהוא יורד לתרן כדי 'לפרץ' את המדידה
 וההגבלה של 'תרן' אף של מקום 'ולקיים שם את בית
 ישראל, באפן של "משתו שלמה". ועל ידי עבודתו זו נהיה
 אצלו 'ויפרץ האיש'.

ששי ^י וַיָּקָם יַעֲקֹב וַיֵּשֶׂא אֶת-בָּנוּ וְאֶת-נָשָׁיו
 עַל-הַגְּמָלוֹם: ^י וַיִּנְהַג אֶת-כָּל-מִקְנֵהוּ וְאֶת-כָּל-
 רֶכֶשׁוֹ אֲשֶׁר רָכַשׁ מִקְנֵה קִנְיָנוּ אֲשֶׁר רָכַשׁ בְּפָדוֹן
 אָרָם לְבֹא אֶל-יַצְחָק אָבִיו אֲרֻצָּה בְּנַעַן: ^י וּלְבָנָו
 הַלֵּךְ לְגִזּוֹ אֶת-צֹאֲנוֹ וּתְגַנֵּב רַחֵל אֶת-הַתְּרָפִים
 אֲשֶׁר לְאֵבִיהָ: ^י וַיִּגְנֹב יַעֲקֹב אֶת-לֵב לְבָנָו
 הָאֲרָמִי עַל-בְּלֵי הַגִּיד לֹא כִּי בָרַח הוּא:
^י וַיְבָרַח הוּא וְכָל-אֲשֶׁר-לוֹ וַיָּקָם וַיַּעֲבֹר אֶת-
 הַנָּהָר וַיֵּשֶׂם אֶת-בָּנוֹ הַר הַגְּלָעָד: ^י וַיַּגֵּד לְלָבָן
 בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי כִּי בָרַח יַעֲקֹב: ^י וַיִּקַּח אֶת-אֲחִיו
 עִמּוֹ וַיִּרְדֹּף אַחֲרָיו דָּרֹךְ שִׁבְעַת יָמִים וַיִּדְבֹּק
 אֹתוֹ בְּהַר הַגְּלָעָד: ^י וַיָּבֵא אֱלֹהִים אֶל-לָבָן
 הָאֲרָמִי בַּחֹלֶם הַלַּיְלָה וַיֹּאמֶר לֹא הִשְׁמַר לְךָ
 פֶּן-תִּדְבַר עִם-יַעֲקֹב מִטּוֹב עַד-רָע: ^י וַיִּשָּׁג לְבָן
 אֶת-יַעֲקֹב וַיַּעֲקֹב תִּקַּע אֶת-אֹהֶלוֹ בְּהָר וּלְבָן
 תִּקַּע אֶת-אֹהֶיו בְּהַר הַגְּלָעָד: ^י וַיֹּאמֶר לְבָן
 לַיַּעֲקֹב מַה עָשִׂיתָ וּתְגַנֵּב אֶת-לִבִּי וּתְנַהֵג
 אֶת-בְּנֹתַי בְּשִׁבוֹת חָרִב: ^י לָמָּה נִחַבְתָּ לְבָרְחָה
 וּתְגַנֵּב אֹתִי וְלֹא-הִגַּדְתָּ לִּי וְאַשְׁלַחְךָ בְּשִׁמְחָה

וְהַכְּשָׁבִים הַפְּרִיד יַעֲקֹב וַיִּתֵּן פָּנָיו הַצֹּאֵן אֶל-
 עֶקֶד וְכָל-חֹם בְּצֹאֵן לְבָן וַיֵּשֶׁת לֹא עֲדָרִים לְבָדוּ
 וְלֹא שָׂתָם עַל-צֹאֵן לְבָן: ^י וְהָיָה בְּכָל-יָחַם
 הַצֹּאֵן הַמִּקְשָׁרוֹת וְשֵׁם יַעֲקֹב אֶת-הַמִּקְלוֹת
 לַעֲיִנֵי הַצֹּאֵן בְּרֹהֲטִים לִיחְמָנָה בַּמִּקְלוֹת:
^י וּבְהַעֲטִיף הַצֹּאֵן לֹא יֵשִׁים וְהָיָה הַעֲטָפִים
 לְלָבָן וְהַקְּשָׁרִים לַיַּעֲקֹב: ^י וַיִּפְרֹץ הָאִישׁ מְאֹד
 מְאֹד וַיְהִי-לוֹ צֹאֵן רַבּוֹת וּשְׁפָחוֹת וְעֶבְדִים
 וְגַמְלוֹם וְחִמְזִים: ^י וַיִּשְׁמַע אֶת-דְּבָרֵי בְנֵי-
 לָבָן לֵאמֹר לָקַח יַעֲקֹב אֶת כָּל-אֲשֶׁר לְאָבִינוּ
 וּמֵאֲשֶׁר לְאָבִינוּ עָשָׂה אֶת כָּל-הַכְּפָר הַזֶּה:
^י וַיִּרְא יַעֲקֹב אֶת-פָּנָיו לְבָן וְהִנֵּה אֵינְנוֹ עִמּוֹ
 בַּתְּמוֹל שְׁלֹשׁוֹם: ^י וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל-יַעֲקֹב שׁוּב
 אֶל-אֶרֶץ אֲבוֹתֶיךָ וּלְמוֹלְדֹתֶיךָ וְאֵהְיָה עִמָּךְ:
 - וַיִּשְׁלַח יַעֲקֹב וַיִּקְרָא לְרַחֵל וּלְלָאָה הַשְׂדָּה
 אֶל-צֹאֲנוֹ: ^י וַיֹּאמֶר לָהֶן רְאֵה אֲנֹכִי אֶת-פָּנָיו
 אֲבִיכֶן כִּי-אֵינְנוֹ אֵלַי בַּתְּמוֹל שְׁלֹשׁוֹם וְאֵלֹהֵי אָבִי
 הֵיךְ עָמְדִי: ^י וְאֵתְנָה יַדְעֲתֶן כִּי בְּכָל-כַּחֲוֵי עֲבַדְתִּי
 אֶת-אֲבִיכֶן: וְאֲבִיכֶן הַתֵּל כִּי וְהַחֲלֹף אֶת-
 מִשְׁפַּרְתִּי עֲשֵׂרֶת מַגִּים וְלֹא-נָתַנוּ אֱלֹהִים לְהַרַע
 עָמְדִי: ^י אִם-כֵּה יֹאמֶר נִקְדִים יְהוָה שְׂכָרְךָ
 וַיִּלְדוּ כָּל-הַצֹּאֵן נִקְדִים וְאִם-כֵּה יֹאמֶר עֲקָדִים
 יְהוָה שְׂכָרְךָ וַיִּלְדוּ כָּל-הַצֹּאֵן עֲקָדִים: ^י וַיִּצַּל
 אֱלֹהִים אֶת-מִקְנֵה אֲבִיכֶם וַיִּתֵּן-לִי: וַיְהִי בַּעַל
 יָחַם הַצֹּאֵן וְאֵשָׁא עֲיִנֵי וְאָרָא בַּחֲלוֹם וְהִנֵּה
 הַעֲתִידִים הָעֵלִים עַל-הַצֹּאֵן עֲקָדִים נִקְדִים
 וּבְרָדִים: ^י וַיֹּאמֶר אֵלַי מִלֵּאדָּה הָאֱלֹהִים בַּחֲלוֹם
 יַעֲקֹב וַאֲמַר הַנְּנִי: ^י וַיֹּאמֶר שֹׂא-נָא עֲיִנְךָ וּרְאֵה
 כָּל-הַעֲתִידִים הָעֵלִים עַל-הַצֹּאֵן עֲקָדִים נִקְדִים
 וּבְרָדִים כִּי רְאִיתִי אֶת כָּל-אֲשֶׁר לְבָן עָשָׂה לְךָ:
^י אֲנֹכִי הָאֵל בֵּית-אֵל אֲשֶׁר מִשְׁחַת שֵׁם מִצְבֵּה
 אֲשֶׁר נִדְרַתָּ לִי שֵׁם נָדָר עָתָה קוּם צֵא
 מִן-הָאֶרֶץ הַזֹּאת וְשׁוּב אֶל-אֶרֶץ מוֹלְדֹתֶיךָ:

~ נקודות משיחות קודש ~ (144 עמודי תנ"ך א ונו"מ)

ביום אכלני חרב וקרח בלילה (לא, מ)
 יעקב הקפיד לא על צער עצמו, אלא על כך שהצער מנע
 ממנו שלמות העבודה בתור 'מִרְפָּכָה'. וכמאמר רז"ל
 "האבות הן הן המִרְפָּכָה" (ובפרט בחיר שבאבות), ומבאר
 בספר הפניא (פכ"א) שהיו "קדושים ומבדלים מענייני עולם
 הזה... כל ימיהם" (גם בהיות יעקב בבית לבן, בחרון).
 (ולמעשה מ'שולחן ערוך' אדמו"ר הנקן הלכות נזקי גוף
 ונפש סעיף ד' בקנטרס אחרון (ב) מה שאוסר לצער גופו -
 צריך עיון גדול מיעקב אבינו, שאכלו חרב וקרח).

שביעי מ ויען לבן ויאמר אלי יעקב הבנות בנתי
 והבנים בני והצאן צאני וכל אשר אתה ראה
 לי הוא ולבנתי מה אעשה לאלה היום או
 לבניהן אשר ילדו: מ ועתה לכה נכרתה ברית
 אני ואתה והיה לעד ביני ובינך: מה ויקח יעקב
 אבן וירימה מצבה: מ ויאמר יעקב לאחיו לקחו
 אבנים ויקחו אבנים ויעשו גל ויאכלו שם
 על הגל: מ ויקרא לו לבן שיהותא ויעקב
 קרא לו גלעד: מ ויאמר לבן הגל הזה עד ביני
 ובינך היום על כן קרא שמו גלעד: מ והמצפה
 אשר אמר יצף יהיה ביני ובינך פי נפתר איש
 מרעהו: נ אם תענה את בנתי ואם תקח נשים
 על בנתי אין איש עמנו ראה אלהים עד ביני
 ובינך: מ ויאמר לבן ליעקב הנה הנה הגל הזה
 והנה המצבה אשר יריתי ביני ובינך: מ עד
 הגל הזה ועדה המצבה אם אני לא אעבר
 אליך את הגל הזה ואם אתה לא תעבר אלי
 את הגל הזה ואת המצבה הזאת לרעה:
 מ אלהי אברהם ואלהי נחור ישפטו בינינו
 אלהי אביהם וישבע יעקב בפחד אביו יצחק:
 מ ויזבח יעקב זבח בהר ויקרא לאחיו לאכל
 לחם ויאכלו לחם וילינו בהר: לב מ וישפם
 לבן בבקר וינשק לבניו ולבנותיו ויברך אתהם
 וילך וישב לבן למקומו: ד ויעקב הלך לדרבו
 ויפגועו בו מלאכי אלהים: נ ויאמר יעקב פאשר

ובשרים בתך ובכנור: כ ואלא נמשתיני לנשק
 לבני ולבנתי עתה הסבלת עשו: כט ישאל
 ידי לעשות עמכם רע ואלהי אביכם אמש |
 אמר אלי לאמר השמור לך מדבר עם יעקב
 משוב עדרע: ז ועתה הלך הלכת פי נכסף
 נכספתה לבית אביך למה גנבת את אלהי:
 ח ויען יעקב ויאמר לבן פי יראתי פי אמרתי
 פן תגזל את בנותיך מעמי: ט עם אשר
 תמצא את אלהיך לא יחיה נגד אחינו
 הפר לך מה עמדי וקח לך ולא ידע יעקב פי
 רחל גנבתם: י ויבא לבן באהל יעקב |
 ובאהל לאה ובאהל שתי האמהות ולא מצא
 ויצא מאהל לאה ויבא באהל רחל: יא ורחל
 לקחה את התרפים ותשמש בכר הגמל ותשב
 עליהם וימשש לבן את כל האהל ולא מצא:
 יב ותאמר אל אביה אל יחר בעיני אדני פי
 לוא אוכל לקום מפניך פי דרך נשים לו
 ויחפש ולא מצא את התרפים: יג ויחר ליעקב
 וירב בלבן ויען יעקב ויאמר ללבן מה פשעי
 מה חטאתי פי דלקת אחרי: יד פי מששתי
 את כל פלי מה מצאת מכל פלי ביתך שים
 פה נגד אחי ואחיד ויוכיחו בין שנינו: טו זה
 עשרים שנה אנכי עמך רחל יד ועוד לא
 שפלו ואילי צאנך לא אכלתי: טז טרפה
 לא תבאתי אליך אנכי אחטנה מידי תבקשנה
 גנבתי יום וגנבתי לילה: טז הייתי ביום אכלני
 חרב וקרח בלילה ותדר שנת מעיני: טז זה לי
 עשרים שנה בביתך עבדתיך ארבע עשרה
 שנה בשתי בנותיך ושש שנים בצאנך ותחלף
 את משפחתי עשרת מנים: טז לולי אלהי אבי
 אלהי אברהם ופחד יצחק היה לי פי עתה
 ריקם שלחתי את עניי ואת יגיע פפי ראה
 אלהים ויזכה אמש:

ד ויעקב הלך לדרכו ויפגעו בו מלאכי אלהים:
 ג ויאמר יעקב באשר ראם מחנה אלהים זה
 ויקרא שם המקום שהוא מחנים:

~ נקודות משיחות קודש ~ (לקוטי שיחות כרך כה עמ' 150)

ידוע פתגמים של רבותינו נשיאינו - שמיד לאחר שמחת תורה ושבת בראשית מתחלה העבודה של "ויעקב הלך לדרכו" - יהודי הולך לדרך ולסדר העבודה שלו, של כל השנה בלה.

ויכבר הסבר מספר פעמים: במשך חדש תשרי עסוקים ישראל בעקר בעניני קדשה, בחגים ובמצות שבהם ובהכנות להם. לאחר חדש תשרי מגיעים ימי חול ועניני חול - רב הימים הם ימי חול שבהם עסוקים רב ישראל בעסק הפרנסה וכדומה.

מעבר זה מחדש תשרי לעבודת השנה בלה, נרמז ב"ויעקב הלך לדרכו", באשר הדגשת המלה "לדרכו" כוללת משמעות של שני קצות. מצד אחד נרמז בקף שהדרך שבה הולך היהודי במשך השנה בלה, בימי החול שלאחרי תשרי, איננה כדרך של חדש תשרי, אלא היא "דרכו" - הדרך של האדם: ברב זמנו הוא עוסק בפרנסה, אכילה שתיה ושינה וכדומה - דרך שאין רואים בה קדשה בגלוי. ובכך אין, לכאורה, שום הבדל בין יהודי לבין לא-יהודי.

מצד שני, באותה מלה "לדרכו" מדגש שזוהי "דרכו": הדרך שלו - דרך מיוחדת של יעקב אבינו, אשר הוא סלל אותה בשביל כל ישראל. כלומר, גם הדרך היום-יומית של יהודי, כל התנהגותו במעשיו הגשמיים, במאכלו ובמשקו, במשאו ובמתנו וכדומה, שונה מדרך של לא-יהודי, להבדיל. כי כל זה נעשה באופן של יהדות "לשם שמנים" ו"בכל דרכיך דעהו".

פפפ קמ"ח פסוקים. חלקי, מחנ"ם סימן

ראם מחנה אלהים זה ויקרא שם המקום
 שהוא מחנים:

חצי קריש

יתגדל ויתקדש שמה רבא. אמן בעלמא די ברא כרעותה וימליך מלכותה, ויצמח פורקנה ויקרב משיחה. אמן בתיכון וביומיו ובתיי דכל בית ישראל, בעגלא ובזמן קרוב ואמרו אמן: אמן יהא שמה רבא מברך לעלם ולעלמי עלמיא. יתברך: יהא שמה רבא מברך לעלם ולעלמי עלמיא. יתברך, וישתבח, ויתפאר, ויתרום, ויתנשא, ויתהדר, ויתעלה, ויתהלל, שמה דקדשא בריך הוא. אמן לעלא מן כל ברכתא ושירתא, תשבתתא ונחמתא, דאמירן בעלמא, ואמרו אמן: אמן

~ נקודות משיחות קודש ~ (לקוטי שיחות כרך כה עמ' 150)

מלאכים של ארץ ישראל באו לקראתו, ללוותו לארץ (רש"י לב, ב) יש לשאל, הרי מלאכי ארץ ישראל אינם יוצאים לחוץ לארץ, כפי שכתב רש"י בתחלת פרשתנו. ויש לומר, דהנה שם יצא יעקב מארץ ישראל, ולכן לא יצאו מלאכי ארץ ישראל ללוותו, כי מלאכים אלו אינם יוצאים מארץ ישראל. אבל כאן חזר יעקב לארץ ישראל, ולכן היציאה מארץ ישראל ללוותו לארץ אינה בגדר יציאה לחוץ לארץ, כי משרת היציאה היא לצדן הכניסה לארץ.

מפטיר **לב** * ויששם לכן בפקר וינשק לבגיו ולבנותיו ויברך אותם וילך וישב לכן למקומו:

בעת הגבהת הספר תורה ואמירת וזאת התורה - אין מנהגנו להראות באצבע. * מנהגנו: מגביה הספר תורה ולאחרי שמראה אותה לקהל חוזר ומניחה על הבימה וגוללה בעצמו. ואז יושב על הספסל ואחר כורך המפה (= חוגר באבנט ועוטף במעיל). * כשמגביהין הספר תורה להראות הכתב לעם, כל אדם ישתדל לקרב עצמו לבימה כדי שיוכל לקרא מה שכתוב בספר תורה בעת הגבהת הספר תורה, ויאמר:

וזאת התורה, אשר שם משה לפני בני ישראל:

עץ חיים היא למחזיקים בה, ותמכה מאשר. דרכיה דרכי נעם, וכל נתיבותיה שלום. ארץ ימים בימינה, בשמאלה עשר וכבוד. יי הפץ למען צדקו, ויגדיל תורה ויאדיר:

מדייקים לגלול הספר תורה נגד התפר, שמקום התפר יהיה באמצע הספר תורה מבחוץ. * האבנט חוגרים בתחילת שליש התחתון של הספר תורה.

לא יתחיל המפטיר להפטיר עד שיגמור הגולל לגולל הספר תורה, כדי שגם הגולל יוכל להבין ולשמוע ממנו, שחובה היא על הכל לשמוע ההפטרה כמו הפרשה שבספר תורה.

ברכת ההפטרה לפניה

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר בָּחַר בְּנִבְיָאִים מוֹכִיִּים וְרָצָה בְּדִבְרֵיהֶם הַנְּאֻמִּים בְּאֵמַת בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַבּוֹחֵר בַּתּוֹרָה וּבַמִּשָּׁה עֲבָדוֹ וּבִישְׂרָאֵל עַמּוֹ וּבְנִבְיָאֵי הָאֵמַת וְצִדִּיק:

חובה הוא על הכל לשמוע ההפטרה כמו הפרשה שבספר תורה. לפיכך, לא יקראו שנים ההפטרה כאחד בקול רם ששני קולות אין נשמעים, ויש נוהגים מטעם הידוע להם, שלא לסמוך על שמיעה בלבדה, אלא הם בעצמם קורין ההפטרה ושומעין הברכות מפי המפטיר. ומכל מקום, צריכים לזוהר שלא יקראו בקול רם אלא בנחת (מלה במלה עם המפטיר).

שולחן ערוך אדמו"ר הוקן, חלק ב סימן רפד סעיף יא

עטרת מרים

זְעַמְי תְּלוּאִים מְשׁוּבְּתֵי אֱלֹהִים וּמְמַתִּינִים שְׂאֵשׁוּב אֱלֹהִים לְשׁוּב אֱלֵי, וּמְמַתִּינִים עַד שְׂאֵשׁוּב אֱלֹהִים תְּחִלָּה לְהִטִּיב עִמָּהֶם. וְאֵל עַל יְקַרְאָהוּ, הַנְּבִיאִים בְּלֶם קוֹרְאִים אֵל הָעָם שֶׁהוּא יוֹשֵׁב תְּחִלָּה אֵל עַל, כְּלוּמַר לְה' הַעֲלִיזוּן יַחַד לֹא יְרוּמָם, הִנֵּה בְּלֶם יַחַד לֹא יְרוּמָמוּ וְלֹא יוֹעִילוּ תְּשׁוּבָה לְעִשׂוֹת. ח) אֵיךְ אֶתְנַד אֶפְרַיִם, אֵף עַל פִּי שְׁחַטָּה לְפָנָי, אֵי מִרְחַם, אֵי מִרְחַם, וְאוֹמֵר אֵיךְ אֶתְנַד אֶפְרַיִם בְּיַד אוֹיֵב. אֵיךְ אֶמְנַד יִשְׂרָאֵל, אֵיךְ אֶמְסַר אוֹתְךָ יִשְׂרָאֵל בְּיַד צוֹרְרֶיךָ. נְהַפְדָּ עָלַי לְבִי, אֵף עַל פִּי שְׁעַסְתִּי, נְהַפְדָּ עָלַי לְבִי לְבִי לְרַחֵם עֲלֶיךָ. נְהַפְדָּ עָלַי לְבִי לְרַחֵם אוֹתְךָ יַחַד נִכְמְרוּ נְחַמְמוּ נְחַמְמוּ כָּל מִדּוֹת תְּנַחֲמוּן שֵׁשׁ בֵּי ט' לֹא אֶעֱשֶׂה חֲרוֹן אַפִּי לֹא אֲשׁוּב מִדְּבָרֵי הַטּוֹב אֲשֶׁר אֶמְרָתִי לֹא מֵאֶסְתִּים וְלֹא נְעֻלְתִּים לְשַׁחַת אֶפְרַיִם בִּי אֵל אֲנֹכִי הַמְקַדֵּם דְּבַר מוֹכְתִי וְלֹא-אִישׁ לְהַחֲמִים עַל הַטּוֹב. אֶשְׂרֶה בְּקִרְבְּךָ קְדוּשׁ שְׂכִנְתִּי וְלֹא אָבּוֹא בְּעִיר אַחֲרַת לְהַשְׁרֹת שְׂכִנְתִּי: י) אֵן בִּימֵי הַמִּשְׁפָּחָה אַחֲרֵי יְהוָה יִלְכוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֵל אֶרֶץ, כְּפִאֲרִיָּה וְשִׂאֵג כְּמוֹ שְׂעִלְיָדֵי שִׁאֲנַת הָאֶרֶץ מִתְאַסְּפִים אֵלָיו כָּל חַיִּים, כִּן יִסְפּוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְקוֹל שִׁאֲנַת הָאֵל וְיִבְרָךְ כִּי-הוּא יִשְׂאֵג בְּקוֹל לְיִשְׂרָאֵל וְיַחֲרָדוּ בְּנֵים יְעוֹרֵר הַלְּבָבוֹת וּמִתְהַרּוּ לְבוֹא מֵיָם מִמְּנַחֶה וּמִמְעַרְבֵ: יא) יַחֲרָדוּ וְיִתְהַרּוּ לְבוֹא כְּצִפּוֹר מִמְּצִרִים וְכִיּוֹנָה מֵאֶרֶץ אֲשׁוּר וְהוֹשְׁבֵתִים עַל-בְּתִיהֶם נֹאֲם יְהוָה: יב) א סְבַבְנִי בְּכַחַשׁ אֶפְרַיִם וּבְמִרְמָה בֵּית יִשְׂרָאֵל וְיִהְיֶה עַד רָד

שי למורא

זְעַמְי תְּלוּאִים מְשׁוּבְּתֵי, עַמֵּי תְּלוּיִים וּמְסַפְּקִים בְּדַעְתָּם אִם לְשׁוּב אֱלֵי, וּמְמַתִּינִים עַד שְׂאֵשׁוּב אֱלֹהִים תְּחִלָּה לְהִטִּיב עִמָּהֶם. וְאֵל עַל יְקַרְאָהוּ, הַנְּבִיאִים בְּלֶם קוֹרְאִים אֵל הָעָם שֶׁהוּא יוֹשֵׁב תְּחִלָּה אֵל עַל, כְּלוּמַר לְה' הַעֲלִיזוּן יַחַד לֹא יְרוּמָם, הִנֵּה בְּלֶם יַחַד לֹא יְרוּמָמוּ וְלֹא יוֹעִילוּ תְּשׁוּבָה לְעִשׂוֹת. ח) אֵיךְ אֶתְנַד אֶפְרַיִם, אֵף עַל פִּי שְׁחַטָּה לְפָנָי, אֵי מִרְחַם, אֵי מִרְחַם, וְאוֹמֵר אֵיךְ אֶתְנַד אֶפְרַיִם בְּיַד אוֹיֵב. אֵיךְ אֶמְנַד יִשְׂרָאֵל, אֵיךְ אֶמְסַר אוֹתְךָ יִשְׂרָאֵל בְּיַד צוֹרְרֶיךָ. נְהַפְדָּ עָלַי לְבִי, אֵף עַל פִּי שְׁעַסְתִּי, נְהַפְדָּ עָלַי לְבִי לְבִי לְרַחֵם עֲלֶיךָ. נְהַפְדָּ עָלַי לְבִי לְרַחֵם אוֹתְךָ יַחַד נִכְמְרוּ נְחַמְמוּ נְחַמְמוּ כָּל מִדּוֹתֵי בֵּית הַתְּחַמְמוֹ וְהַתְּעוֹרָרוּ לְהַחֲמִים עַל הַרְעָה אֲשֶׁר הִנֵּה רָאוּ לְעִשׂוֹת. ט) כִּי אֵל אֲנֹכִי, הַמְקַדֵּם דְּבַר הַבְּטָחָה לְטוֹבָה, וְאֵין מִדְּתִי לְהַחֲמִים עַל הַטּוֹבָה. בְּקִרְבְּךָ קְדוּשׁ, כְּכִי הַבְּטָחָה לְהַשְׁרֹת שְׂכִנְתִּי בְּקִרְבְּךָ. וְלֹא אָבּוֹא בְּעִיר, וְלֹא אָבּוֹא בְּעִיר אַחֲרַת לְהַשְׁרֹת שְׂכִנְתִּי, כִּי-אִם בִּירוּשָׁלַיִם. י) כְּפִאֲרִיָּה וְשִׂאֵג, עוֹד יִשְׂאֵג לְהֶם כְּפִאֲרִיָּה שְׂצִאוֹ מִן הַגְּלִילוֹת, וְיִלְכוּ אַחֲרָיו. וְיַחֲרָדוּ בְּנֵים מֵיָם, וְיִתְנַעֲעוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְשׁוּב מִן הַגְּלִילוֹת שְׁבַמְדִּינוֹת הַמְעַרְבֵ: א) סְבַבְנִי בְּכַחַשׁ אֶפְרַיִם, הִנֵּה מְלַכּוֹת אֶפְרַיִם סְבָבוּ אוֹתִי כְּאֵלוֹ הֵם שְׂבִים אֵלַי, אֲבָל יִכְחָשׁוּ בִי, כִּי לְכֶם כָּל עַמִּים. וְיִהְיֶה עַד רָד עִם אֵל, אֲבָל מְלַכּוֹת יְהוּדָה עֲדוּן

הפטרה לפרשת ויצא לקריאה בציבור ולשנים מקרא ואחד תרגום

בהושע פרק יא"ב

יֵא וְעַמֵּי תְּלוּאִים לְמִשׁוּבְּתֵי וְאֶל-עַל יְקַרְאָהוּ יַחַד לֹא יְרוּמָם: ח) אֵיךְ אֶתְנַד אֶפְרַיִם אֶמְנַד יִשְׂרָאֵל אֵיךְ אֶתְנַד כְּאֶדְמָה אֶשְׂמִיךְ בְּצַבָּאִים נְהַפְדָּ עָלַי לְבִי יַחַד נִכְמְרוּ נְחַמְמוּ: ט) לֹא אֶעֱשֶׂה חֲרוֹן אַפִּי לֹא אֲשׁוּב לְשַׁחַת אֶפְרַיִם בִּי אֵל אֲנֹכִי וְלֹא-אִישׁ בְּקִרְבְּךָ קְדוּשׁ וְלֹא אָבּוֹא בְּעִיר: י) אַחֲרֵי יְהוָה יִלְכוּ כְּפִאֲרִיָּה וְשִׂאֵג כִּי-הוּא יִשְׂאֵג וְיַחֲרָדוּ בְּנֵים מֵיָם: יא) יַחֲרָדוּ כְּצִפּוֹר מִמְּצִרִים וְכִיּוֹנָה מֵאֶרֶץ אֲשׁוּר וְהוֹשְׁבֵתִים עַל-בְּתִיהֶם נֹאֲם יְהוָה: יב) א סְבַבְנִי בְּכַחַשׁ אֶפְרַיִם וּבְמִרְמָה בֵּית יִשְׂרָאֵל וְיִהְיֶה עַד רָד

היא מושלת עם האל, כלומר מכריחה את העם ללכת עם האל בדתו התורה. ועם קדושים נאמן, ועם אלהים קדושים נאמן. (ב) רועה רוח ורודף קדים, כלומר, עוסק הוא בדברי הכל. ושמן למצרים יוכל, מזבילים שמן למצרים, לשתדל אותם שיבואו לעזר מן האויב. (ג) עם יהודה, כי אחר־כך גם יהודה תרעו מעלליהם. ולפקד על יעקב, כלומר, על יהודה ועל כל השקמים. (ד) בבטן עקב את אחיו, מקאן מונה חסדי הקב"ה עם יעקב אבינו והאותות שהראה לו על זרעו אחריו. ומה שהתהוה ירו של יעקב אוחזת בעקב עשו, היה לסימן שיעקב יהיה גביר על עשו. ובאונן שרה את אלהים, ובכחו נעשה שר על המלאך שהיה שרו של עשו, בשהיה נאבק עמו והתגבר עליו. (ח) וישר אל מלאך ויכל, היה שר על המלאך ונצחו. בכה ויתחנן לו, המלאך בכה אז לפניו והתחנן ליעקב שיצוה לו ללכת. ואמר המלאך "בית אל ומצאנו ושם ידבר עמנו", הנה בבית אל ומצאנו אותנו, ושם ידבר עמנו ושם יברך ואני אודה לך שם על הברכות. (ו) ה' זכרו, כפי שהייתי מאז, בן אני עתה; ואם הייתם הולכים עמי בתמימות כיעקב אביכם, הייתי נהג עמכם כפי שנהגתי עמו. (ז) ואתה באלהיך תשוב, בהתבטחתי ובמשענתו שהוא מבטיחתי, אתה יכול לסמוך ותשוב אליו. (ח) כנען בירו מאזני מרמה, כלומר, אכל אתה כסוחר רמאי אשר בירו מאזני מרמה ואוהב לעשק את הבריות. (י) עד אושיבך באהלים כימי מועד, עוד יבוא זמן אשר תצא מהגולה ואושיב אותך בדרך באהלים, כמו כימי הזמן שהוא שצאת מארץ מצרים. (יא) וכיך הנביאים אדמה, אדמה להם דברי על ידי

ישראל כי הקיפני כסוב בית המקדש בעבודת אלהים אחרים, אבל ויהודה עד רד מושל עם־אל ללכת בדרכי התורה ועם אלהים קדושים והוא לך נאמן לקדם מאמרו: ב אפרים רעה מתחבר עם דברי רוח לעבודת־זרה ורדף רוח קדים פלתי'ם בעברו העגלים, פנב מרבה לדבר ושד עושק ירבה וברית עם אשור יברתו להיות בעורתו בשתבא אליו צרות האויב ושמן למצרים יוכל לשתדל לעזור לו מל האויב: ג הואיל וגם יהודה פרה אחר־כך לכן וריב ליהנה עם יהודה ולפקד עלי־יעקב עשרת השקמים בדרךיו שהיו מלביהם רעים כי לא זכרו חסדי עמהם כמעלליו ושיב לו: ד הלא יעקב אביהם עזרו בבטן אמו עקב את־אחיו אחו בעקב עשו אחיו ובאונן שרה נעשה שר את־אלהים על המלאך שרו של עשו הנאבק עמו כי יעקב התגבר עליו: ה וישר נעשה שר אל־מלאך ויכל נצחו, או בכה המלאך ויתחנן לו להניחו ללכת וכה אמר הנה בבית־אל ומצאנו ה' ושם ידבר עמנו ושם יברך ואתה שם גם אני ואודה לך על הברכות ומדוע אם בן לא התכחו בי ומלכו לבקש עזרה ממצרים ומאשור: ו הלא ויהנה הוא אלהי על הצבאות יהנה הוא זכרו ושמו המורה שהוא ארון הכל: ז ואתה באלהיך בעורתו תשוב למורדתך, רק חסד ומשפט שמור אם קד תעשה וקנה אל־אלהיך תמיד כי בטוח תהיה שמילא תקוה: ח אבל אתם כסוחר כנען הרמאי אשר בירו מאזני מרמה כי לעשק את הבריות אהב ואיך תפז בחסד ובמשפט: ט ועוד יוסף פשע פי, ויאמר אפרים אך הפכה שעשרתי הוא בעבור כי מצאתי פח לאסוף און הון הכא ל

עם־אל ועם־קדושים נאמן: ב אפרים רעה רוח ורדף קדים פלתי'ם פנב ושד ירבה וברית עם־אשור יברתו ושמן למצרים יוכל: ג וריב ליהנה עם־יהודה ולפקד עלי־יעקב בדרךיו כמעלליו ושיב לו: ד בבטן עקב את־אחיו ובאונן שרה את־אלהים: ה וישר אל־מלאך ויכל בכה ויתחנן לו בית־אל ומצאנו ושם ידבר עמנו: ו ויהנה אלהי הצבאות יהנה זכרו: ז ואתה באלהיך תשוב חסד ומשפט שמור וקנה אל־אלהיך תמיד: ח כנען בירו מאזני מרמה לעשק אהב: ט ויאמר אפרים אך עשרתי מצאתי און לי פלתי'עני לא ומצאו־לי עון אשר־חטא: י ואנכי יהנה אלהיך מארץ מצרים עד אושיבך באהלים כימי מועד: יא ודברתי על־הנביאים ואנכי חזון הרביתי וכיך הנביאים אדמה: יב אם גלעד און אד־שוא היו בגלגל שורים

בגלל פלתי'עני לא ומצאו־לי בזה שום עון אשר־חטא כי יחשוב שאון המקום ברוך־הוא מביד כמעשיו: י אבל הלא ואנכי יהנה אלהיך מעת הוצאתיך מארץ מצרים ומאז אני בעצמי משיפע לך טובה ומשיגים כמעשוד בהשגחה פרטית עד יבוא זמן אשר תצא מהגולה ואושיבך באהלים כימי מועד צאתך מארץ מצרים: יא ודברתי על עם הנביאים להוכיח אתכם ולהחזיר אתכם למוטב ואנכי חזון כדמיון ובמשל הרביתי דברי וכיך הנביאים אדמה להם דברי עלי־י משלים כפי לשונם על שומעיהם: אבל כל זה לא הועיל, לכן: יב אם בא אל גלעד און שר ואונם אד־שוא לא בא במקרה, כי היו בגלגל מקום המקדש פתחלה שורים אשר זכרו לבשל וגם מזבחותם שעשו לעבודת

משלים, כדי לשיכם על שומעיהם. (יב) אם גלעד און, אם גלעד החל לעשות און. שהם החלו לעשות הרע תחלה, והם גלו תחלה. אך שוא היו, רק דברי שוא והכל היו מעשיהם. בגלגל שורים זכרו, לעבודת־זרה. גם

שי למורא

מזבחותם כגלים, גם המזבחות שעשו לעבודתה היו מרבים ונראים כגבה, כמו הגלים שהם על תלמי השדה. תלמי שדי, התלמים שבשדה הם הערוגות הנעשות בחרישה. (ג) ויברח יעקב, אדם שאומר נחור על הראשונות שדברנו למעלה. שדה ארם, ארץ ארם. באשה, רחל. ובאשה, לאה.

(יד) ובנביא, על ידי משה נביאו.

זבחו גם מזבחותם כגלים על תלמי שדי: יג ויברח יעקב שדה ארם ויעבד ישראל באשה ובאשה שמר: יד ובנביא העלה יהוה את ישראל ממצרים ובנביא נשמר:

עטרת מרים

מכבים היו מרובות כגלים של אבנים על תלמי שדי: יג ויברח יעקב מפני עשו אחיו שדה ארץ ארם ושם ויעבד ישראל ללבו באשה היא רחל ובאשה אחרת שמר את הצאן וכל זה היה מרוב עניו, כי פא גדלים ריקות: יד ובנביא על ידי משה העלה יהוה את ישראל ממצרים ובנביא ועל ידי נשמר

ארבעים שנה שהיו במדבר:

לאחר שמסיים ההפטרה יאמר המפטיר ברכות אלו

ברוך אתה יי, אלהינו מלך העולם, צור כל העולמים, צדיק בכל הדורות, האל הנאמן האומר ועושה, המדבר ומקים, שכל דבריו אמת וצדק: נאמן, אתה הוא יי אלהינו ונאמנים דבריו, ודבר אחד מדבריו אחר לא ישוב ריקם, כי אל מלך נאמן ורחמן אתה. ברוך אתה יי, האל הנאמן בכל דבריו:

רחם, על ציון כי היא בית חיינו, ולעלובת נפש תושביע ותשמח במהרה בימינו. ברוך אתה יי, משמח ציון בבניה: שמחנו, יי אלהינו, באלהיו הנביא עבדך, ובמלכות בית דוד משיחך, במהרה יבוא ויגל לבנו, על כסאו לא יישב זר, ולא ינחלו עוד אחרים את כבודו. כי בשם קדשך נשבעת לו, שלא יכפה נרו לעולם ועד: ברוך אתה יי, מגן דוד:

על התורה, ועל העבודה ועל הנביאים ועל יום השבת הזה, שנתת לנו יי אלהינו לקדשה ולמנוחה, לכבוד ולתפארת. על הכל, יי אלהינו אנחנו מודים לך, ומברכים אותך, יתברך שמך בפני כל חי תמיד לעולם ועד: ברוך אתה יי, מקדש השבת:

קריאת התורה למנחת שבת קודש - וישלח יעקב מלאכים לפניו אל-עשו אחיו ארצה שעיר שדה אדום: הוצו אתם לאמר | כה תאמרו לראדני לעשו כה אמר עבדך יעקב עם-לבן נרתי ואחר עד-עתה: ויהי-לי שור וחמור צאן ועבד ושפחה ואשלחה להגיד

וַיִּצְחַק יְהוָה הַאֲמַר אֵלַי שׁוּב לְאַרְצְךָ וּלְמוֹלְדֹתֶיךָ
 וְאֵיטִיבָה עִמָּךְ: « קָטַנְתִּי מִכָּל הַחֲסָדִים וּמִכָּל־
 הָאֱמֶת אֲשֶׁר עָשִׂיתָ אֶת־עַבְדְּךָ כִּי בְמַקְלִי
 עָבַרְתִּי אֶת־הַיַּרְדֵּן הַזֶּה וְעַתָּה הִיָּתִי לְשֹׁנֵי
 מַחְנֹת: » הֲצִילַנִי נָא מִיַּד אַחֵי מִיַּד עֲשׂוּ כִּי־רָא
 אֲנֹכִי אֶתְּוֹ פֶּן־יָבֹא וְהִפְנִי אִם עַל־בָּנָיִם: » וְאַתָּה
 אֲמַרְתָּ הַיֵּטֵב אֵיטִיב עִמָּךְ וְשִׁמְתִי אֶת־זֶרְעֶךָ
 בְּחֹל הַיָּם אֲשֶׁר לֹא־יִסְפָּר מְרֹב:

לְאֲדֹנָי לְמִצְא־חֵן בְּעֵינֶיךָ: (כ"ב) וַיֵּשְׁבוּ הַמַּלְאָכִים
 אֶל־יַעֲקֹב לֵאמֹר כָּאֲנֹנוּ אֶל־אֲחִיךָ אֶל־עֲשׂוֹ וְגַם
 הִלְךְ לְקִרְאָתְךָ וְאַרְבַּע־מֵאוֹת אִישׁ עִמּוֹ: ה' וַיִּירָא
 יַעֲקֹב מְאֹד וַיֵּצֵר לוֹ וַיַּחֲזַן אֶת־הָעַם אֲשֶׁר־אִתּוֹ
 וְאֶת־הַצֹּאן וְאֶת־הַבָּקָר וְהַגְּמָלוֹים לְשֹׁנֵי מַחְנֹת:
 וַיֹּאמֶר אִם־יָבֹא עֲשׂוֹ אֶל־הַמַּחְנֶה הָאֵתָת
 וְהִפְהוּ וְהָיָה הַמַּחְנֶה הַנִּשְׁאָר לְפָלִיטָה: (ישראל)
 וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֱלֹהֵי אָבִי אַבְרָהָם וְאֱלֹהֵי אָבִי